

UNIVERSITY COLLEGE LONDON

University of London

EXAMINATION FOR INTERNAL STUDENTS

For The Following Qualification:–

M.A.

Hebrew G26: Hasidism and Modernity

COURSE CODE : **HEBRG026**

DATE : **17-MAY-04**

TIME : **14.30**

TIME ALLOWED : **3 Hours**

MA Examination HEBRGO26: Hasidism and Modernity

Attempt TWO questions from Section A and TWO questions from Section B.

Each question carries 25 marks.

SECTION A: TRANSLATION

Select TWO questions from this section. Translate the passage into English, and comment where necessary to justify and elucidate your translation. In each case the text should be identified and provided with an introduction relating to the study of Hasidism and Modernity.

1)

מה שמעוה שמע ובא קריאת ים סוף ומלחמת עמלק. הענין כי בשעת קריעת ים סוף נתבקעו כל המימות שבעולם, ושמעו עמים ירגוזו וגו' ועם כל זה בא עמלק ולכן עמד יתרו משתומם התחיל לחקור בשכלו שאף שהאמת היא שהמופתים משרישים האמונה. עם כל זה אין זה דבר מתמיד וההתפעלות מזה היא רק לפי שעה, ועל כן חקר והכיר לדעת שכלא התחברותו על ידי צדיקים לתורת ה', ישכח גם את המופתים, וכמו שכתוב אבותינו במצרים לא השכילו נפלאותיך, שלא באו להשכלה אמונה על ידי נפלאות, כי זאת היא רק לפי שעה, מה שאין כן ויאמינו בדבריו, דהיינו דברי תורה ישירו תהלתו שעל ידי זה חתמיד האמונה. ועל כן בא יתרו להתחבר עם משה רבינו עליו השלום

סיפר הרבי מסאכאטשוב זצ"ל כי יודע הוא שיש משנה אחת שהכל יודעים כי נכתב בה אסור במקום מותר והוא שבוש וכאשר החידושי הרי"ם זצ"ל רצה להדפיס משניות היה בדעתו לתקן השבוש אלא שרצה לשאול מקודם בדעתו של רבינו זצ"ל. אולם כאשר היה בקאצק ונפרד מאתו שכח את כל השאלה, וכשבא לבית המדרש מצא שם את הרבי מסאכאטשוב, וסיפר לו כל הענין ואמר לו שילך הוא לשאול לרבינו זצ"ל הוא נכנס אליו וסיפר לפניו את הענין התחיל רבינו זצ"ל לצעוק שבוש! שבוש! הלך אנה ואנה בהחדר שלו ואחר כך אמר לו שכך צריך להיות כאשר נכתב אסור הגיד לו הפירוש ונשתומם מאד הלך לבית המדרש להחידושי הרי"ם. ומסר לו את כל הדברים והפירוש שאמר רבינו זצ"ל אז ענה החידושי הרי"ם כי בלי ספק שבעל השמועה של משנה זו בעצמה אמר לו זה הפירוש כי בן אדם אין בכחו לפרש זה.

TURN OVER

2)

המחבר'י. הכל כאשר לכל הם איסור גדול
מאד מאד ללמוד תוהו. כי הם פגמים
ומבלבלים מאד את האמוני הקדושה אשרי
מי שאינו יודע מהם כלל והולך בחמימות.

ו) וזה שהוא ז"ל בעלמו הי' מעיין
לפניו באלו הספרים הוא
בחינה סוד שהלכו ישראל במדבר שהוא מקוב
הס"א ואיחא בזה"ק שבשכיל זה הלכו ישראל
במדבר כי הם דרכו על הס"א בהליכתם
שם. ובכונה זו הוא מעיין בהם בהפריס
אלו שהם בחינת מדבר, והבן. אבל לנו הוא
איסור גדול מאד להביט בספרים של חקירית
הג"ל. גם עיין בהמורה בא אל פרעה
בסימן סד בליק"א שמבואר שם גודל האיסור
ליכנס בחקירות, כי נמשכן מחלל הפטי
וכו' ושם מבואר שהלדיק הגדול מאד לריך
דייקא לעיין בהם כדי להעלות משם הגשמות
שכפלו לשם ע"ש:

א) מספרי החקירות וט' סיפר הכונה
מאד כמה פעמים ואסר
עלינו מאד מאד לבלי לעיין בהם ולהביט
בהם כלל ח"ו. והפליג מאד בגודל האיסור.
כי הם מבלבלים דעת האדם מאד בדעות
זרות שאינם מסכימים כלל לדעת תורתנו
הקדושה. גם אינם מאמיני בשדים אשר
בכל דברי רז"ל מבואר בהיפך. נפרט
כפי מה שזכינו לספרי הזוה"ק וספרי האר"ז
והבעש"ט ז"ל, וכיוצא שבהם טלם מיוסדים
ע"פ רוביק ומצוררים את האדם מאד
לעבודתו ית' באמת. ע"כ כל מי שרואה
לחם על עלמו הוא לריך להרהק מאד
במלכות הרישוק מספרי החקירים שחיברו
קלם הקדמונים כגון ספרי המפרשים על
המקרא הכתובים: אלל המקראות גדולות
הבולטים בדרכי החקירות וכיוצא בהם אין
לריכס. לפרסם. ונס על ספר העקידה
אמר ג"כ שלא ללמוד תוהו. ואמר כי ספר
העקידה הוא ספר כשר. רק מחמת שמציא
דברי החקירים והקשיוס שלהם. וכן שער
הימוד בספר תוכח הלכות וספר הטיקרי
ומלת ההגיון להרמב"ם ומ"ג וכן שאר ספרי

3)

שמעתי מר' פאלק הג"ל כשנסע ר' גרשון מקוטיב מא"י לחוץ לארץ לשדך
את בניו אמר אגב אורחא ת"ל. שעברתי את הים אסע לגיסי בעש"ט
ז"ל ובא אליו בעש"ק. עמד הבעש"ט להתפלל תפילת המנחה והיה מאריך
בתפלתו עד צאת הכוכבים. ור' גרשון התפלל ג"כ בתוך הסידור של
האר"ז ואח"כ היה מעביר על הסדרא שנים מקרא וא' תרגום ואח"כ צוה
הביאו לו כרים ושכב לנח. ובליל שבת בשעת סעודה שאל ר' גרשון את
גיסו הבעש"ט מפני מה הארכת בתפילה כ"כ אני ג"כ התפללתי בכחונות
וקראתי הסדרא שמוא"ת הוצרכתי לשכוב ולנוח ואתה עומד ורועד ועשית
כתנועותיך כי היה רוצה להוציא דברים מפיו והיה הבעש"ט שוחק ממנו
ולא השיב לו כלום. הוא כפל ושאל עוד הפעם אז השיב לו הבעש"ט כשאני
כגיע לחיבה מחיה מתים. וספק לר' פאלק אם לתיבת מחיה מתים אתה או
כחיה מתים ברחמים. ואני כחנתי כחונת יחודים ואז באות נשמות מתים
לאליס ולרבבות ואני צריך לדבר עם כל אחד ואחד. מפני מה נודעה
ככחציתו ואני עושה לו תקון ומתפלל בעדו ומעלהו החשוב חשוב קודם
הם רבים כ"כ שאם רציתי להעלות כולם הייתי צריך לעמוד ש"ע שלש
שנים אך כשאני שומע הכרוז שמכרזו מקודש מקודש ואי אפשר עוד
להעלות הנשמות אני פוסע מן הש"ע.

4)

שכל האנושי, אפילו זה של המדעים, הנקראים מדעים מדויקים, מיוסד הוא על יסודות שאין להם למדע ולא כלום, כי הרי המדע ובפרט מדע מדויק אין מקבל למסקנא אלא דברים וענינים שיש עליהם ראי, ויסודות כל המדעים וחכמת החשבון וההנדסה בכלל אין עליהם כל ראי, ובמילא ברשות האדם לקבלם או לסותרם, בפרט בולט זה בחכמת ההנדסה, שכידוע יש בה שלש שיטות עיקריות המיוסדה כל אחת על מספר של הנחות (אקסיאמא) והאכסמות שבשיטה זו הן מנגדות לאלו שבשיטה האחרת.

במלות אחרות: אין המדע נותן הוראה בחיים, כי אם סיפור דברים ומעין הגדת עתידות אשר על פי הנסיון שעד עתה ועל פי היסודות שמרצון הטוב נקבל עתה אותם לאמיתים יהי מהלך המאורעות בסדר פלוני.

שונה תכלית שינוי בזה ג"כ – היא תורתנו הקדושה, בהיות חכמתו של אמיתת המציאות – הקב"ה, הרי במילא היא ענין מוחלטי, היינו אמת לאמיתו, הן היסודות הן כללי התורה באיזה אופן יש לנהל השקלא וטריא ביסודות אלו וכיון שזהו חכמתו ורצונו של בורא כל העולם וגם האדם בכלל, הרי במילא מובן שכל המסקנות הן מחייבות את האדם לעשות ולהתנהג דוקא בהתאם למסקנא זו ולא באופן אחר כלל וכלל.

וזהי אחת הנקודות שבתור מהנדס נכון שתהי חקוקה במוחו, אשר אי אפשר להקשות איזה קושיא שתהי מן המדע על התורה להבדיל, כיון שהתורה היא אמת מוחלטת, והמדע גופא מעיד על עצמו שאין הוא דבר מוחלט אלא תלוי בהנחת רצון האדם, וברשות האדם להקים שיטות סותרות זו לזו, ואפשר שיהי לכולם רשות הקיום מטעם רצונו של האדם, וכמו שלש השיטות שבהנדסה, של אווקליד, לובאטשעסקע, ורימאן ואליא.

SECTION B: ESSAYS

Attempt TWO questions from this section.

- 5) Defining your terms carefully, discuss to what extent one can speak of 'modern' and/or 'postmodern' elements in Hasidism. How might the presence or absence of such elements affect the posture of the Hasidic community in contemporary times?
- 6) Give an outline of the spectrum of Hasidic attitudes towards rationalism, including study of secular knowledge, and the ways Hasidim think of the miraculous. Suggest some of the factors which might affect these attitudes.
- 7) Discuss the question of the role(s) of women in Hasidism, past and present, in the light of the following two statements:

"The Jewish woman was given complete equality in the emotional, mystical, religious life of... Hasidism" (S.A. Horodecky).

"You know, after all, that there are no women Hasidim, right?" [Laughter in the room]. 'There are only daughters of Hasidim and wives of Hasidim.'" (statement in a women's study session, reported by Tamar El-Or).
- 8) To what extent are "individualism" and "creativity" relevant categories in study of Hasidic life and thought?
- 9) Examine developments in the education of boys in the Hasidic movement over the past century, in terms of response to social change.
- 10) In which ways, and to what purpose, might Hasidic leaders and followers in the 19th-20th centuries relate to the "other"?

END OF PAPER